

GORDON COLLEGE'S OWN INTERNAL QUALITY ASSESSMENT ON THE QUALITY OF THE ACADEMIC PREPARATORY PROGRAM WHICH INCLUDES LEAP. THIS IS A QA PROCESS WHICH IS PART OF OUR PRESIDENT'S REVIEW OF PROGRAMS AND IS INITIATED BY HIM.

המכללה האקדמית לחינוך גורדון

בחינת איכות המכינה הקדם אקדמיות

דו"ח מחקר

יוסי פרלמן, המכללה האקדמית גורדון

בשם צוות המחקר:

חן גולדברג, סטן סופר, קרן סגל, ילנה מזרחי, אביטל הכט, לי טל

3/7/2018

רקע

המכינה הקדם אקדמית פועלת כמרכז רווח בתוך ה"אקדמית גורדון למעלה מ- 20 שנה. החל מתשע"ג עברה המכינה לניהולה של ד"ר אביטל הכט. כבר בשנת תשע"ג מספר הסטודנטים הלומדים במכינה הוכפל ומשנה זו ועד ליום הכנת הדו"ח מהווה המכינה צינור הזנה מרכזי לתלמידים סדירים במכללה ללימודי תואר ראשון (למעלה מ-40% מהסטודנטים הסדירים לתואר ראשון הם בוגרי המכינה). ענינו של דו"ח זה הוא בדיקת איכות המכינה הקדם אקדמית בגורדון. בשנת 2016 חל שינוי נוסף ומשמעותי בכך שנקלטו אל תך המכינה סטודנטים בני 30+ ובתוכם סטודנטים במסגרת תכנית LEAP המופעלת על ידי DARE של האיחוד האירופי, בה לומדות סטודנטיות בגיל מעל 30 בעלות רקע סוציו-אקונומי דל הזקוקות לסיוע נוסף על מנת להצליח להתקבל ללימודי התואר הראשון

הנושאים שנבדקו במחקר הנוכחי

1. חזון, מבנה הארגוני ובעלי תפקידים במכינה
  - תכנית הלימודים
  - מרצים והוראה
2. הישגים לימודיים
3. עמדותיהם של בוגרי המכינה ביחס לתרומתה של המכינה ללומדים האקדמיים

בלים ואיסוף נתונים

נושא 1 – ניהול וארגון

בשלב ראשון נערך ראיון עם ד"ר אביטל הכט ולאחר מכן נסקרו הנתונים הבאים ממערכות המידע בגורדון:

- תכנית הלימודים- קורסי המכינה (ראה טבלה מספר 1) והסילבוסים
- השכלתם האקדמית של מרצי המכינה
- אופני העסקת המרצים והיקפי העסקה
- משובי מורים

נושא 2 – הישגים

בשלב זה נבחנו התפלגויות הציונים של תלמידי המכינה במקצועות השונים. בנוסף, נבחנו ציוני המימ"ד והאמיר"ם באנגלית

נושא 3 – עמדותיהם של בוגרי המכינה

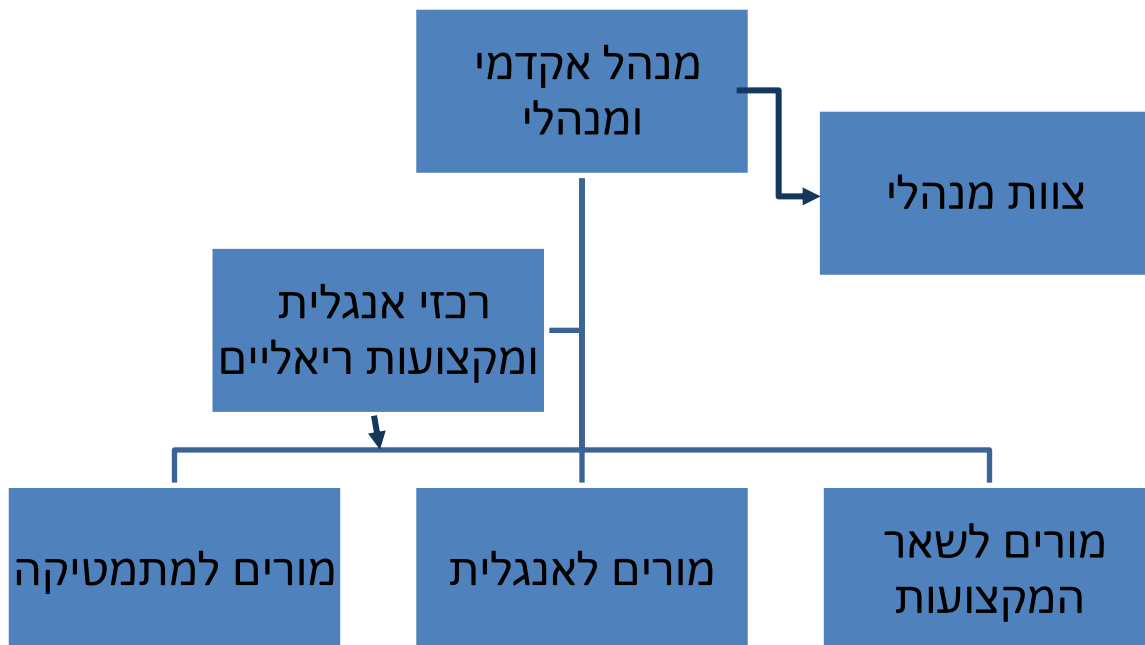
עמדות אלו נבחנו באמצעות סקר אינטרנטי מובנה שנערך בתשע"ח בקרב בוגרי המכינה הקדם אקדמית הלומדים כיום באקדמית גורדון (שאלון הסקר נמצא בנספח 1).

הממצאים

1. ניהול וארגון

1. סיכום הריאיון שנערך עם ד"ר אביטל הכט
במהלך הריאיון התייחסה אביטל על פי בקשת הועדה לנושאים הבאים. להלן עיקרי הדברים
שעלו במהלך השיחה:

- ✓ חזון למכינה- למכינה אין חזון מוגדר. מעולם לא נערך תהליך מסודר של כתיבת חזון
ליחידה הקדם אקדמית. ד"ר אביטל הכט הביעה את רצונה בכתיבה של חזון למכינה
- ✓ מטרות היחידה- לספק הכשרה מתאימה שתסייע לסטודנטים להשתלב היטב בלימודים
האקדמיים
- ✓ מבנה ארגוני- על פי החלטת נשיא, הניהול האקדמי והמנהלי נמצא בידי אדם אחד – ד"ר
אביטל הכט, האחראית באופן ישיר על הצוות המנהלי (מזכירות המכינה ולימודי המשך
ויועצת המכינה), הרכזות המקצועיות (רכזת מקצועות ריאליים ורכזת אנגלית) והמורים
בשאר מקצועות הלימוד. הרכזות המקצועיות אחראיות על הניהול המקצועי של המורים
למתמטיקה והאנגלית

✓ תכנית הלימודים: תכנית זו כוללת מקצועות שנתיים ביניהם מתמטיקה אנגלית, הבעה והבנה, פסיכולוגיה חינוכית, מבוא לסוציולוגיה ואוריינות אקדמית וקורסים סמסטריאליים כמו מחשבים, סטטיסטיקה, וספרות. בטבלה 1 שלהלן מופיע ריכוז הקורסים הנלמדים במכינה ומספר השעות השבועיות. ניתן ללמוד מהטבלה שללא תלות בהיקפו של הקורס, כל קורס שנלמד (למעט העצמה אישית) מזכה בנקודת זכות אחת וכך גם מחושב ממוצע הציונים. לשם המחשה, בחישוב ממוצע הציונים, משקלו של קורס בהיקף של 6 שעות שבועיות במתמטיקה, זהה למשקלו של קורס סמסטריאלי בסטטיסטיקה בן שעתיים. טבלה 1: הקורסים שנלמדו במכינה בשנת תשע"ז.

שעות שבועיות	תקופה	נ"ז	שם שיעור אב
6	'סמסטר א	1	(מתמטיקה א (מכינה
6	'סמסטר א	1	(אנגלית א (מכינה
4	'סמסטר א	1	(הבעה והבנה א (מכינה
2	'סמסטר א	1	(פסיכולוגיה חינוכית א (מכינה
2	'סמסטר א	1	(מבוא לסוציולוגיה של החינוך א (מכינה
2	'סמסטר א	1	(חג ומועד א(מכינה
2	'סמסטר א	1	(השפה והתרבות הערבית א (מכינה
	'סמסטר א	1	(מחשבים (מכינה
2	'סמסטר א	1	(אזרחות א (מכינה
4	'סמסטר א	1	(אוריינות אקדמית א (מכינה
2	'סמסטר א		העצמה אישית א
6	'סמסטר א	1	(אנגלית א (מכינה
	'סמסטר ב	1	(אנגלית ב (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(אוריינות אקדמית ב (מכינה
2	'סמסטר ב		העצמה אישית ב
2	'סמסטר ב	1	(אלימות במשפחה (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(ספרות (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(אזרחות ב (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(חג ומועד ב (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(מבוא לסטטיסטיקה (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(השפה והתרבות הערבית ב (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(חג ומועד ב (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(מבוא לסוציולוגיה של החינוך ב (מכינה
2	'סמסטר ב	1	(פסיכולוגיה חינוכית ב (מכינה
4	'סמסטר ב	1	(הבעה והבנה ב (מכינה
6	'סמסטר ב	1	(מתמטיקה ב (מכינה

✓ הסילבוסים: מבחינה של הסילבוסים בקורסים השונים עולים הדברים הבאים:

1. הסילבוסים כתובים בהתאם לדרישות המל"ג.
2. בקורסים בהם מלמדים שני מורים ומעלה קיימת אחידות מלאה בדרישות הקורס, המטלות ואופי קביעת הציון, למעט במקרים בהם יש הבדלי רמות מוגדרים מראש בין הכיתות השונות (נכון לתשע"ז רק במקצוע המתמטיקה).

2. המרצים

- אופי העסקה: כל המרצים מועסקים כמורים מן החוץ על בסיס חוזה אישי שנתי או חצי שנתי בהתאם להיקף שעות הלימוד
- השכלה: מטבלה מספר 2 שלהלן עולה כי מרבית המרצים כ- 70% מחזיקים בתואר שני, 26.7% בעלי תואר דוקטור ו 3.3% בעלי תואר ראשון בלבד. למרבית המרצים אין תעודת הוראה
- התמחות אקדמית בהשוואה למקצועות הלימוד: מרבית המורים המועסקים הם בעלי תואר אחד לפחות בתחום אותו הם מלמדים אולם יש מספר חריגים. לדוגמה במתמטיקה רק 3 מורים מתוך 6 הם בעלי תואר (ראשון לפחות) במתמטיקה (פירוט תחומי ההתמחות של מורי המכינה מופיע בטבלה 2).

טבלה 2. תואר אקדמי ותחומי התמחות מרצים -תשע"ז.

משפחה	פרטי	דרגה אקדמית	התמחויות אקדמית	שעות שבועיות בשנה	שם הקורס
אדמן	יוספה	M.A		12	אנגלית
אהרוני	אליסון בת'	M.A	שפה וספרות אנגלית	6	אנגלית
אסדו	מזל שירה	ד"ר	עברית	20	אוריינות
באבא קראוס	תמר	M.A	אנגלית ולשון	12	אנגלית
בלוש	מאירה	M.A	-	4	ספרות
ברו	שרי	M.A	יעוץ חינוכימדעי התנהגות,	4	אלימות במשפחה
גולדן	מיכל	M.A	-	2	אלימות במשפחה
הכט	אביטל	ד"ר	היסטוריה, מנהל ציבורי	10	סוגיות באתיקה
זולטק	עופר	B.A	מתמטיקה	12	מתמטיקה
			מתמטיקה	4	מחשבים
זמיר	איריס	M.A	מדעי ההתנהגות, סוציולוגיה	12	סטטיסטיקה
חי	דלית	M.A	מתמטיקה, חינוך	12	מתמטיקה
יוסף	רחל	M.A	שפה וספרות אנגלית	12	אנגלית
יצחק	סימון	M.A	שפה וספרות אנגלית	12	אנגלית
ישראל	אסף	M.A	שפה וספרות אנגלית	12	אנגלית
כהן	איילת	M.A	לשון עברית	16	הבעה
כהן	שרון	M.A	לקויות למידה	14	אסטרטגיות למידה
להב	רון	M.A	מנהל עסקים	12	מתמטיקה
			מנהל עסקים	2	מחשבים
מזרחי	ילנה	ד"ר	פילולוגיה, בלשנות שמושית, הוראת השפה האנגלית	12	אנגלית
מקלדה	מרווה	M.A	מדעי החברה	4	מבוא לסוציולוגיה
מרקובצקי	מתן	M.A	פסיכולוגיה, מדעי הרווחה והבריאות	12	פסיכולוגיה
נבואני	נזיה	M.A	מנהל ציבורי	4	השפה והתרבות הערבית
ניר	אילת	M.A	פסיכולוגיה	8	פסיכולוגיה
סגל	קרן	M.A	מתמטיקה ומחשבים	12	מתמטיקה
			מתמטיקה ומחשבים	2	מחשבים
פרלמן	יוסי	ד"ר	כלכלה	12	מתמטיקה
צוקרמנדל	אורית	M.A	מדעי היהדות,ספרות עברית	24	הבעה
קוט	עפר	M.A	כלכלה, משפטים	12	מתמטיקה
			כלכלה, משפטים	2	מחשבים
רודין	שי	ד"ר	ספרות עברית	10	אזרחות
שטמלר	יוסף	ד"ר	היסטוריה, תרבות ישראל	8	מבוא לסוציולוגיה
			היסטוריה, תרבות ישראל	8	חג ומועד
שלזק	ענת	ד"ר	לשון עברית, פילולוגיה	2	ספרות
שניידר	עמית	M.A	עבודה סוציאלית	2	אלימות במשפחה

- גיוס מרצים: גיוס המורים למכינה נעשה על ידי מנהלת המכינה הבוחנת את קורות החיים המגיעים למכינה הקדם אקדמית באקראי ובאמצעות המלצות ממורי המכינה ומרכזי המקצועות.
- פיקוח ובקרה על איכות ההוראה: מעקב אחרי איכות ההוראה במהלך הסמסטר נעשה באמצעות משובי סטודנטים, צפייה בשיעורים (ע"י מנהלת המכינה ומרכזי המקצועות) וכן באמצעות שיחות משוב עם מרצים. שיחות אלה נערכות בסוף כל סמסטר.
- ממוצע משובים לכל מרצה בהשוואה לציוני הקורס שלו מופיעים בטבלה 3 שלהלן

טבלה 3: משובי מרצים וממוצע ציונים לכל קורס (תשע"ז)

משוב אביב	משוב אוק'	סטית תקן	ממוצ ע	תלמידי ם	שם המרצה	
4.4	4.3	15.0	88.8	131	אזרחות	רודין שי
4.2	3.7	7.0	91.8	**255	אוריינות	אסדו מזל שירה
4.9	4.7	13.1	91.9	129	אזרחות	הכט אביטל
4.7	5.0	2.3	95.5	55	אלימות במשפחה	שנידר עמית
	4.7	1.5	95.8	43	אלימות במשפחה	גולדן מיכל
	5.0		96.0	24	אלימות במשפחה	ברו שרי*
	4.5	19.9	82.9	49	אנגלית	ישראל אסף
4.6	3.6	16.9	83.8	34	אנגלית	יוסף רחל
	5.0	14.7	89.4	40	אנגלית	באבא קראוס תמר
4.7	4.6	8.7	89.5	43	אנגלית	מזרחי ילנה
	4.5	7.3	89.6	28	אנגלית	אדמן יוספה
4.8	4.0	7.6	90.0	43	אנגלית	יצחק סימון
		4.9	92.5	20	אנגלית	אהרוני אליסון בת'
4.0	4.4	1.5	95.8	127	אסטרטגיות למידה	כהן שרון
5.0	4.7	10.2	82.4	148	הבעה והבנה	צוקר מנדל אורית
	4.9	11.4	85.3	105	הבעה והבנה	כהן איילת
4.8	4.6	7.2	92.9	**202	חג ומועד	שטמלר יוסף
	4.7	5.2	92.7	48	מחשבים	זולטק עופר
	4.8	5.0	94.2	22	מחשבים	להב רון
	4.6	6.6	94.4	61	מחשבים	סגל קרן
	5.0	11.7	88.3	43	מתמטיקה	זולטק עופר
4.9	4.7	15.9	88.3	47	מתמטיקה	קוט עפר
4.4	4.4	7.6	89.4	53	מתמטיקה	להב רון
5.0	5.0	11.2	89.7	19	מתמטיקה	פרלמן יוסי
	4.9	6.7	91.3	51	מתמטיקה	סגל קרן
	5.0	3.6	94.5	41	מתמטיקה	חי דלית
	4.0	12.0	90.6	48	סוציולוגיה	מקלדה מרווה
4.7	4.7	8.8	91.4	**207	סוציולוגיה	שטמלר יוסף
4.3	4.9	11.8	83.5	57	סטטיסטיקה	זולטק עופר
4.8	4.8	10.0	85.1	66	סטטיסטיקה	זמיר איריס
	4.7	10.2	91.0	24	ספרות	שלזק ענת
4.6	4.5	3.5	95.3	108	ספרות	בלוש מאירה
4.9	4.8	3.1	95.4	52	ערבית	נבואני נזיה
4.8	4.8	10.9	87.3	117	פסיכולוגיה	ניר אילת
4.9	4.7	9.7	88.0	**140	פסיכולוגיה	מרקובצקי מתן

* כל הציונים 91-100 **הקורסים הללו נלמדו בשני הסמסטרים.

מטבלה זו ניתן לראות שממוצע הציונים במקצועות בהם יש יותר ממורה אחד למקצוע אינו אחיד והשונויות גדולה במיוחד במקצוע האנגלית - טווח של כ- 10 נקודות בין המורה שבכיתתו הממוצע הנמוך ביותר (82.9) לזה שבכיתתו הממוצע הגבוה ביותר (92.5).
 בדיקת קורלציה בין ציוני התלמידים בקורס למשוב המרצה מלמד כי לא קיים מתאם בין משובי המורים לציוני התלמידים. ממצא זה חשוב שכן הוא מעיד על היותו של המשוב מנותק מציוני התלמידים (הבדיקה נעשתה גם עבור המשוברים שנערכו בסמסטר ב', כלומר לאחר פרסום ציוני סמסטר א')

ציון ממוצע	ציון משוב
1	1
0.06601	7

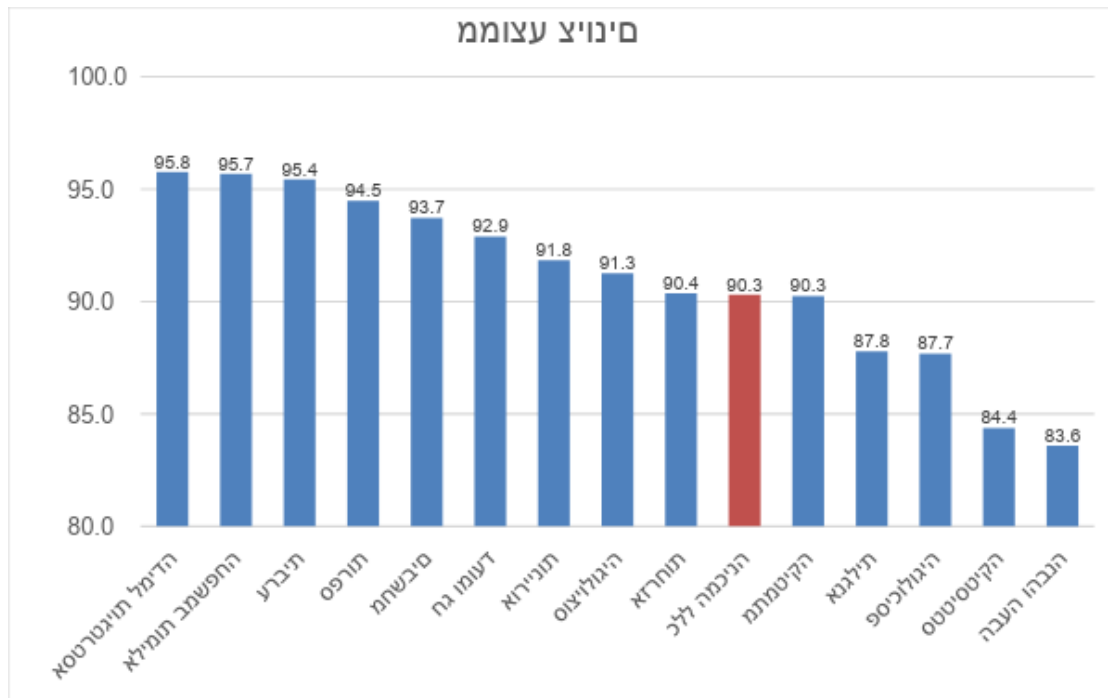
$\alpha > 0.1$

2. הישגים לימודיים

1. הישגים - כללי

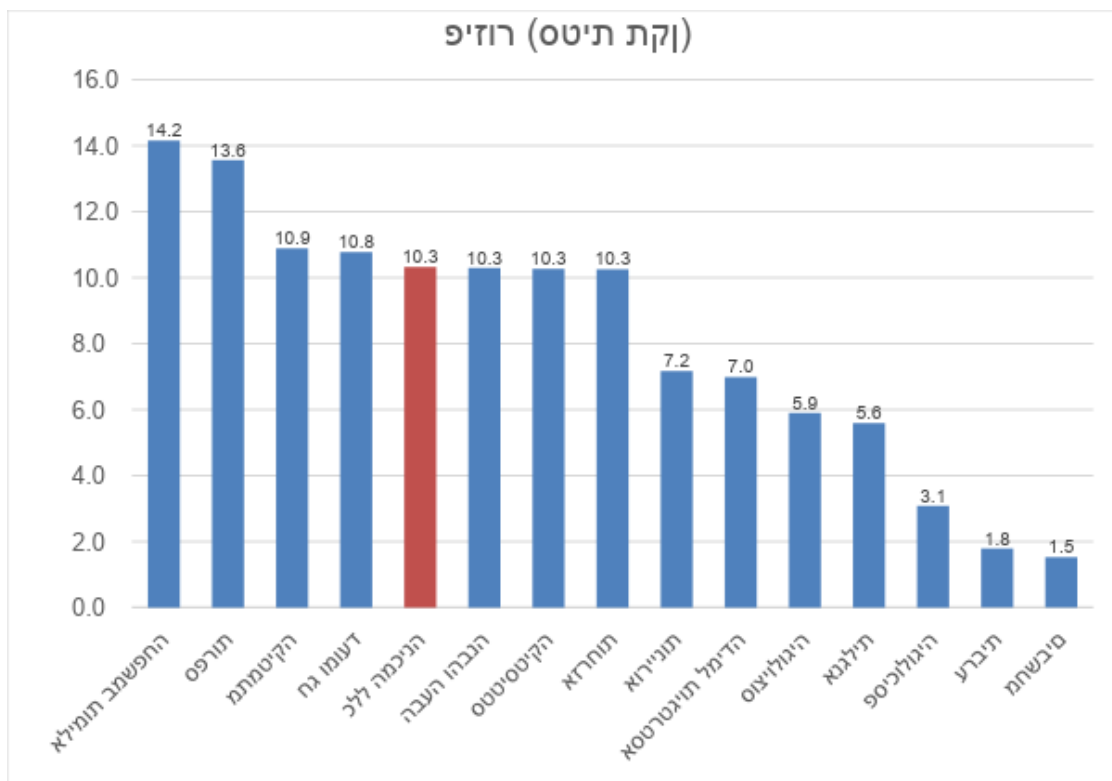
תנאי סף ללימודים אקדמיים: במכינה הקדם אקדמית נדרשים הסטודנטים לעמוד בציון ממוצע של 92. מניתוח הציונים בתשע"ז כפי שנלמד מאיור 1 שלהלן עולה כי הממוצע במכינה עומד על קצת למעלה מ 90 והחציון על 91.3. המקצועות בהם ממוצע הציונים הוא הגבוה ביותר (מעל ל- 95) הם אסטרטגיות למידה, אלימות במשפחה וערבית. לעומת זאת למקצועות ההבעה וההבנה והסטטיסטיקה ממוצעים נמוכים באופן יחסי (מתחת ל- 85)

איור 1: ציון ממוצע לפי מקצוע

בדיקת פיזור (סטיית תקן) הציונים במקצועות השונים (איור 2) מעלה כי במקצועות המחשבים והערבית סטיית התקן נמוכה מאוד (סטיית תקן קטנה מ-2) בעוד שהפיזור גבוה יחסית בלמעלה ממחצית המקצועות (סטיית תקן גדולה מ 10). במקצועות הספרות וההבעה הפיזור גבוה במיוחד. בהקשר זה חשוב לציין שני מקצועות . האחד, הבעה והבנה שבו כאמור הממוצע נמוך יחסית (83.6) והפיזור גבוה יחסית (סטיית תקן של 10.3). ממצא זה מעיד על כך שמספר גדול של תלמידים קיבלו ציונים נמוכים יחסית. המקצוע השני הוא ערבית והוא בולט בממוצע גבוה מאוד (מעל 95) ופיזור נמוך מאוד (סטיית תקן של 1.8). ממצא זה מלמד על כך שמרבית התלמידים במקצוע זה קיבלו בתשע"ז ציון גבוה מ- 90 (התפלגות הציונים במחשבים דומה לזו של מקצוע הערבית).

איור 2: פיזור הציונים לפי מקצוע

מתוך השוואת ממוצעים ופיזור בין כיתות גדולות (מעל 50 תלמידים) בינוניות (20-50) וקטנות עולה כי במרבית המקצועות בהן יש כיתות בגדלים שונים, אין הבדלים מהותיים בממוצע הציונים ובפיזור, למעט בספרות ובאנגלית כפי שעולה מטבלה מס 4 שלהלן. במקצוע האנגלית, ככל שמספר התלמידים בכיתה גדול יותר כך ממוצע הציונים נמוך יותר והפיזור גבוה יותר. באופן מפתיע במקצוע הספרות ממוצע הציונים בכיתות גדולות גבוהה בהשוואה לבינוניות והפיזור בכיתה גדולה נמוך יותר באופן משמעותי.

טבלה 4: השוואת ממוצעים וסטיות תקן במקצועות השונים בין כיתות קטנות בינוניות וגדולות

הערות	גודל קבוצה			סה"כ	מקצוע לימוד	
	גדולה (יותר מ-50 תלמידים)	בינונית (21-50 תלמידים)	קטנה (0-20 תלמידים)		מוצע	סה"כ במכינה
	90.2 (10.1)	90.6 (10.8)	90.2 (11.2)	90.3 (10.3)	מוצע ס.ת.	סה"כ במכינה
	91.8 (7.0)			91.8 (7.0)	מוצע ס.ת.	אוריינות
	90.4 (14.2)			90.4 (14.2)	מוצע ס.ת.	אזרחות
	95.5 (2.3)	95.9 (1.2)		95.7 (1.8)	מוצע ס.ת.	אלימות במשפחה
		86.9 (14.1)	89.5 (12.2)	87.8 (13.6)	מוצע ס.ת.	אנגלית
	95.8 (1.5)	(.)		95.8 (1.5)	מוצע ס.ת.	אסטרטגיות למידה
	83.6 (10.8)			83.6 (10.8)	מוצע ס.ת.	הבעה והבנה
	92.9 (7.2)			92.9 (7.2)	מוצע ס.ת.	חג ומועד
	94.4 (6.6)	93.1 (5.1)		93.7 (5.9)	מוצע ס.ת.	מחשבים
		90.0 (10.5)	91.6 (8.5)	90.3 (10.3)	מוצע ס.ת.	מתמטיקה
	91.4 (8.8)	90.6 (12.0)		91.3 (9.5)	מוצע ס.ת.	סוציולוגיה
	84.4 (10.9)			84.4 (10.9)	מוצע ס.ת.	סטטיסטיקה
גדולה < בינונית	95.3 (3.5)	91.0 (10.2)		94.5 (5.6)	מוצע ס.ת.	ספרות
		95.4 (3.1)		95.4 (3.1)	מוצע ס.ת.	ערבית
	87.7 (10.3)			87.7 (10.3)	מוצע ס.ת.	פסיכולוגיה

2. הישגים – אנגלית

מקצוע האנגלית נתפש כמרתיע סטודנטים לתואר ראשון בכלל המוסדות להשכלה בישראל. רבים מהסטודנטים נכשלים במבחני מעבר ונאלצים להיבחן מספר רב של פעמים במהלך הלימודים האקדמיים על מנת לעבור שלב אקדמי במקצוע זה. לפיכך אחד הדגשים שהושמו במכינה האקדמית על ידי מנהלת המכינה היה שיפור רמת האנגלית של הסטודנטים במכינה. בדיקת קורלציה בין ציון מבחן המימד אותו בצעו הסטודנטים לפני תחילת הלימודים לציוני מבחן אמיר"ם בו נבחנו לאחר תום המכינה מעלה כי קיים מתאם חיובי וגבוה מאוד בין ציון המימד לציון אמיר"ם. במלים פשוטות, סטודנט שהיה "חזק" באופן יחסי באנגלית לפני תחילת לימודיו השיג ציון גבוה במבחן אמיר"ם וסטודנט חלש השיג תוצאה נמוכה. הנתונים שבידי מזכירות המכינה ביחד עם ממצא זה לא מאפשרים בירור מעמיק באשר לתרומתה של המכינה לשיפור רמת האנגלית בקרב הסטודנטים.

מימד אנגלית	מימד	אמיר"ם
.770**	.487**	Pearson Correlation
0.000	0.000	Sig. (2-tailed)
49	51	N

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

3. עמדותיהם של בוגרי המכינה

במהלך הסמסטר הראשון של שנת תשע"ח, נערך סקר אינטרנטי בקרב 107 סטודנטים במכללה האקדמית גורדון שסיימו את לימודי המכינה בתשע"ז. בסקר התבקשו הסטודנטים להביע את עמדתם בנושא תרומתה של המכינה ללימודים האקדמיים ואת איכות השירות הניתן להם על ידי המרצים. הסקר כלל שמונה היגדים שאת מידת הסכמתם להיגדים אלו התבקשו הנסקרים לדרג בסולם של 1-5 (1-מסכים במידה נמוכה מאוד ו-5 מסכים במידה רבה מאוד). בסוף הסקר התבקשו הסטודנטים להעלות נקודות לשיפור (שאלה פתוחה). טבלה 5 שלהלן מדווחת על ממוצע הציונים והפיזור לכל היגד וטבלה 6 את התפלגות התשובות

טבלה 5- ממוצע וסטיית תקן- סקר סטודנטים

משיבים	ממוצע	ס.ת.	היגד
107	3.56	1.37	המכינה תרמה באופן כללי לשיפור הרגלי הלמידה שלי.
101	2.20	1.27	המכינה סייעה לי לשפר את רמת האנגלית שלי
106	3.15	1.41	המכינה סייעה לי לשפר את היכולת שלי לנתח טקסטים אקדמיים (הבנת הנקרא, לדעת להפריד בין עיקר לטפל, לסכם נכון..)
102	3.20	1.48	המכינה תרמה לשיפור היכולות שלי במקצועות הכמותיים (מתמטיקה, סטטיסטיקה).
106	2.78	1.35	לא נזקקתי למאמץ רב כדי להשיג את ממוצע הציונים הנדרש על מנת להתקבל ללימודים האקדמיים בגורדון
101	3.68	1.38	המרצים במכינה עשו ככל שביכולתם כדי שאצליח להבין היטב את החומר הנלמד
105	3.19	1.43	המכינה תרמה תרומה משמעותית להצלחה שלי בלימודים לתואר ראשון
75	2.91	1.51	האיבחון שעשיתי במכינה תורם להצלחתי בלימודים האקדמיים השנה

טבלה 6- התפלגות התשובות- סקר סטודנטים

התפלגות					חוסר הסכמה (סכום של 1+2)	היגד
5	4	3	2	1		
מסכים במידה רבה מאוד	מסכים במידה רבה	מסכים במידה בינונית	מסכים במידה נמוכה	מסכים במידה נמוכה מאוד		
32.7%	25.2%	20.6%	8.4%	13.1%	21%	המכינה תרמה באופן כללי לשיפור הרגלי הלמידה שלי.
6.9%	9.9%	19.8%	22.8%	40.6%	63%	המכינה סייעה לי לשפר את רמת האנגלית שלי
25.5%	13.2%	30.2%	13.2%	17.9%	31%	המכינה סייעה לי לשפר את היכולת שלי לנתח טקסטים אקדמיים (הבנת הנקרא, לדעת להפריד בין עיקר לטפל, לסכם נכון..)
25.5%	23.5%	16.7%	13.7%	20.6%	34%	המכינה תרמה לשיפור היכולות שלי במקצועות הכמותיים (מתמטיקה, סטטיסטיקה).
14.2%	15.1%	29.2%	17.9%	23.6%	42%	לא נזקקתי למאמץ רב כדי להשיג את ממוצע הציונים הנדרש על מנת להתקבל ללימודים האקדמיים בגורדון
40.6%	18.8%	19.8%	9.9%	10.9%	21%	המרצים במכינה עשו ככל שביכולתם כדי שאצליח להבין היטב את החומר הנלמד
24.8%	19.0%	25.7%	11.4%	19.0%	30%	המכינה תרמה תרומה משמעותית להצלחה שלי בלימודים לתואר ראשון
21.3%	16.0%	22.7%	12.0%	28.0%	40%	האיבחון שעשיתי במכינה תורם להצלחתי בלימודים האקדמיים השנה

מטבלאות אלו עולים הממצאים הבאים:

1. למעלה מ-57% הביעו הסכמה רבה/רבה מאוד לטענה כי המכינה סייעה לשיפור הרגלי הלמידה (ממוצע של כ- 3.6).
2. הערכתם של הסטודנטים את תרומתה של המכינה ללימודי האנגלית נמוכה מאוד. 63% הביעו חוסר הסכמה באשר לתרומתה של המכינה לשיפור האנגלית (ממוצע נמוך מאוד- 2.2 מתוך 5)
3. הערכתם של הסטודנטים את תרומתה של המכינה ליכולת קריאה וניתוח טקסטים אקדמיים נמוכה באופן יחסי. למעלה מ- 60% הביעו חוסר הסכמה או הסכמה במידה בינונית באשר לתרומתה של המכינה להבנה וניתוח טובים של טקסטים אקדמיים (31% הביעו חוסר הסכמה).
4. כמחצית מהסטודנטים סוברים שהמכינה תרמה במידה רבה/רבה מאוד לשיפור החשיבה הכמותית (ממוצע של 3.2), ומצד שני כ 40% סוברים שהמכינה לא תרמה כמעט/כלל לשיפור חשיבה זו (פיזור התשובות גבוה יחסית)
5. מרבית הסטודנטים חשים שהיה קשה להשיג את הממוצע הנדרש על מנת להתקבל ללימודים האקדמיים (כ- 72%)
6. מרבית הסטודנטים (כ- 60%) סוברים כי המרצים עשו ככל שביכולתם ללמד היטב את תכני הקורסים

7. ישנה הסכמה חלקית באשר לתרומתה של המכינה ללימודים האקדמיים. כ- 44% בלבד סוברים שלמכינה היתה תרומה משמעותית להצלחתם בלימודים האקדמיים.

8. 40% מהנחקרים סוברים שהאבחון שנערך במכינה (לקבלת התאמות/הקלות) לא תרם להצלחתם בלימודים האקדמיים. אחוז דומה מעריך שלאבחון היתה תרומה משמעותית להצלחה (שונות גבוהה בקרב המשיבים).

ניתוח השאלה הפתוחה (נספח 2 מרכז את התשובות לשאלה זו) מעלה כי קיימת ביקורת גדולה על לימודי האנגלית. ההערה המרכזית העולה מניתוח התשובות היא שהאנגלית במכינה לא תרמה כלל לשיפור היכולות של הסטודנט במקצוע זה. בנוסף היתה ביקורת באשר לקורסים השונים שאינם מזכים בנקודות אקדמיות. עלתה טענה כי עדיף ללמוד מקצועות נוספים המזכים בנקודות זכות אקדמיות על חשבון שעות הלימוד במקצועות שאינם מזכים בנקודות זכות. בנוסף הועלתה ביקורת כלפי המכינה שאין במהלך הלימודים התייחסות מספקת לקריאה וניתוח של טקסטים/מאמרים מורכבים בעברית (שכן קריאה וניתוח טקסטים כאלה נדרשים בלימודים האקדמיים במרבית הקורסים).

סיכום והמלצות

1. ניהול וארגון

1. חזון - למכינה הקדם אקדמית בגורדון אין חזון, אך יש יעוד ברור והוא להכין את הסטודנטים ל"עולם האקדמי" על שלל מורכבויותיו. נראה לוועדה כי ראוי שהמכינה תעבור תהליך של כתיבת חזון שיסייע בבניית מטרות ארוכות טווח למכינה ויעדים שנתיים הנגזרים ממטרות אלה. בנוסף, עצם התהליך מגבש את צוות העובדים (המנהלי והאקדמי) ויוצר תחושה של מחויבות לארגון
2. מבנה ארגוני- המבנה ארגוני במכינה ריכוזי מאוד: בכפיפות ישירה למנהלת המכינה נמצאים 2 רכזות (אנגלית ומקצועות ריאליים) ולמעלה מ 20 עובדים (צוות מרצים וצוות מנהלי). יש לשקול יצירת תפקידי ריכוז נוספים לתחומי הלימוד השונים כמו למשל מדעי החברה.
3. תכנית הלימודים- במכינה נלמדים 14 תחומי לימוד שונים. קיימת שונות גדולה בשעות הלימוד בין הקורסים השונים אך מספר נקודות הזכות לכל קורס שווה. יש לשקול מחדש את חלוקת נק' הזכות בהתאם להיקפי השעות.
4. הסילבוסים- הסילבוסים כתובים בהתאם לדרישות המל"ג ובקורסים בהם מלמדים שני מורים ומעלה קיימת אחידות מלאה בדרישות הקורס, המטלות ואופי קביעת הציין
5. אופי העסקת המרצים- כל מרצי המכינה מועסקים כמורים מן החוץ. העדר תקן אקדמי או חוזה ארוך טווח עלול להוות מכשול ביצירת מחויבות למכינה.
6. השכלת מרצי המכינה- מרבית המורים מחזיקים בתואר שני וכרבע מחזיקים בתואר דוקטור. בנוסף, מרבית המורים המועסקים הם בעלי תואר אחד לפחות בתחום אותו הם מלמדים. ממצאים אלו מלמדים על רמה אקדמית גבוהה בקרב מרצי המכינה
7. פיקוח ובקרה על איכות ההוראה- קיימים שלושה אפיקי פיקוח ובקרה: משובי סטודנטים, צפייה בשיעורים (ע"י מנהלת המכינה ומרכזי המקצועות) ושיחות משוב עם מרצים הנערכות בסוף כל סמסטר.
8. היות שלמרבית המורים אין תעודת הוראה, כדאי לאפשר למורים להשיג תעודת הוראה בגורדון (כדאי לשקול לתמך מורים המעוניינים בכך).

2. הישגי התלמידים

1. ציונים כללי- הממוצע הנדרש במכינה בכדי להתקבל ללימודים האקדמיים בגורדון הוא גבוה מאוד (92). ממוצע הציונים במכינה גבוה (מעל 90) אך ישנם מקצועות בהם הממוצע נמוך באופן יחסי לממוצע והפיזור גבוה. ממצא זה מלמד שבקורסים אלו ישנם מספר רב יחסית של תלמידים שהשיגו ציונים נמוכים. מומלץ לבחון מקרוב פער זה. מנגד, ישנם מקצועות בהם הממוצע גבוה מאוד (95) והפיזור נמוך מאוד. ממצא זה עלול להעיד על בחינות ברמה אקדמית נמוכה ביחס לנלמד בכיתה (או גרוע מכך- בחינות ברמה אקדמית נמוכה בדומה לרמה האקדמית הנלמדת בכיתה).
2. ההישגים באנגלית- על סמך הנתונים המצויים במכינה לא ניתן לדעת האם ובאיזו מידה מסייעים לימודי האנגלית במכינה לתלמידים להתמודד עם מקצוע זה במהלך לימודי התואר

הראשון . כדאי לשקול הוספת שני מבחני מימד לכל תלמיד- בסוף סמסטר א ובסוף שנה בכדי ללמוד על תרומתה של המכינה לשיפור רמת האנגלית בקרב הסטודנטים.

3. הבעה והבנה- ממוצע הציונים במקצוע זה הוא הנמוך ביותר בהשוואה לשאר המקצועות והפיזור גדול (סטיית תקן של למעלה מ 10) . היות שמקצוע זה הוא למעשה פרמטר חשוב להערכת יכולתם של סטודנטים להבין היטב, לקרוא באופן "אינטליגנטי" ולנתח טקסטים מורכבים, מומלץ לחפש דרכים יצירתיות שיסיעו לסטודנטים מתקשים להתמודד בהצלחה עם דרישות הקורס.

3. עמדותיהם של בוגרי המכינה

1. מרבית הסטודנטים סוברים כי המכינה סייעה לשיפור הרגלי הלמידה אך הערכתם של הסטודנטים את תרומתה של המכינה ללימודי האנגלית נמוכה מאוד (הוספת שני מבחני מימד כמוצע לעיל עשויה לבדוק טענה זאת)
2. הערכתם של הסטודנטים את תרומתה של המכינה ליכולת קריאה וניתוח טקסטים אקדמיים נמוכה.
3. מרבית הסטודנטים סוברים כי נדרש מאמץ גדול לעמוד ביעד הציונים הנדרש (92) כדי להתקבל ללימודים האקדמיים וכי המרצים עשו ככל שביכולתם ללמד היטב את תכני הקורסים
4. ישנה הסכמה חלקית באשר לתרומתה של המכינה ללימודים האקדמיים. כ- 44% בלבד סוברים שלמכינה היתה תרומה משמעותית להצלחתם בלימודים האקדמיים.
5. 40% מהנחקרים סוברים שהאבחון שנערך במכינה (לקבלת התאמות/הקלות) לא תרם להצלחתם בלימודים האקדמיים. אחוז דומה מעריך שלאבחון היתה תרומה משמעותית להצלחה. יש לבחון לעומק ממצא זה!
6. עלתה טענה בקרב חלק מהמשיבים כי עדיף ללמוד יותר מקצעות המזכים בנקודות זכות אקדמיות על חשבון שעות הלימוד במקצועות אחרים שאינם מזכים בנקודות זכות. יש לבחון נקודה זו באופן יסודי

נספח 1. שאלון סקר הסטודנטים

סטודנטים יקרים

אני עורכת סקר קצר שמטרתו לבחון את תרומתה של המכינה ללימודים האקדמיים שלכם. חשובה לי (עזרתכם במילוי שאלון זה) (השאלון אנונימי)

תודה רבה

ד"ר אביטל הכט

אנא הקיפו בעיגול את מידת הסכמתכם להיגדים המופיעים בטבלה שלהלן. במידה שהשאלה לא רלוונטית אנא סמנו 9. בנוסף אם יש הערות לגבי היגד/היגדים מסוימים, אנא מלאו זאת במשבצת ההערות

לא רלוונטי	מסכים במידה רבה מאוד	מסכים במידה רבה	מסכים במידה בינונית	מסכים במידה נמוכה	מסכים במידה נמוכה מאוד	
9	5	4	3	2	1	המכינה תרמה באופן כללי לשיפור הרגלי הלמידה שלי.
9	5	4	3	2	1	המכינה סייעה לי לשפר את רמת האנגלית שלי
9	5	4	3	2	1	המכינה סייעה לי לשפר את היכולת שלי לנתח טקסטים אקדמיים (הבנת הנקרא, לדעת להפריד בין עיקר לטפל, ..לסכם נכון)
9	5	4	3	2	1	המכינה תרמה לשיפור היכולות שלי במקצועות הכמותיים (מתמטיקה, סטטיסטיקה)
9	5	4	3	2	1	לא נזקקתי למאמץ רב כדי להשיג את ממוצע הציונים הנדרש על מנת להתקבל ללימודים האקדמיים בגורדון
9	5	4	3	2	1	המרצים במכינה עשו ככל שביכולתם כדי שאצליח להבין היטב את החומר הנלמד

9	5	4	3	2	1	המכינה תרמה תרומה משמעותית להצלחה שלי בלימודים לתואר ראשון
9	5	4	3	2	1	האיבחון שעשיתי במכינה תורם להצלחתי בלימודים האקדמיים השנה

נושאים לשיפר (מה היית ממליץ לשנות כדי לשפר את תרומתה של המכינה ללימודים האקדמיים בגורדון)

נספח 2. שאלה פתוחה

<p>אין מה לשנות כדי לשפר בתרומתה של המכינה ללימודים האקדמיים באקדמית גורדון, אני סטודנטית לספרות ולשון על יסודי גדיר גאנב, שנה שלישית אחרי מכינה, המכינה מאוד עזרה לי בשיפור היכולת שלי להתמודד עם לימודים אקדמיים, כל הקורסים שעשיתי אותם במכינה נחשבים לתואר וגם הכינו אותי ועזרו לי מאוד לקראת השנה הראשונה בתואר, כל הקורסים במכינה חשובים וחובה לעשות אותם בתואר. לגבי המרצים, כולם מלמדים ברמה מצוינת ויעילה מאוד ובאים תמיד לקראת הסטודנט משום שדרוש מהסטודנטים ממוצע 92 כדי להתקבל לתואר. בהצלחה.</p>
<p>בכך שיותר קורסים יחשבו וכך להקל משמעותית גם על השנים לאחר מכן ולא רק בשנה הראשונה. כך מי שעשה מכינה ירגיש את תרומתה. כמו כן אפשר לעשות שיעורים יחידניים למי שמתקשה ובכך לעלות משמעותית את המוטיבציה.</p>
<p>היו צריכים בשיעורי האנגלית להכין אותנו להגיע לרמת פטור באנגלית.</p>
<p>הייתי ממליצה לתת לתלמידי המכינה יותר להתמודד עם מאמרים והגשת עבודות, להשתמש בחומר של מאמרים ע"י למידה עצמאית מכיוון שהרבה מהתואר מתבסס על קריאת מאמרים באופן עצמאי ולמידה עצמאית מהמאמרים בנוסף לשפר את רמת האנגלית במכינה שתיתן בסיס טוב יותר למבחן אמירם ולעשות הכנה טובה להתמודד עם האמירם</p>
<p>הייתי מציעה לתת לסטודנטים להתרגל לכך שבאקדמיה לא באים על "מוכן", כלומר לתת לתרגל קריאת מאמרים שהדבר אכן נדרש לכל מהמלך התואר.</p>
<p>הכל גרוע מאוד ולא השתפרתי בכלום</p>
<p>זה לא נחשב כשנת לימודים למי שמוסיף מסלו חינוך מיוחד</p>
<p>חוץ מהורדת קורסים בתואר המכינה לא ממש תרמה לי. יש חזרתיות על תכנים בתואר. קורסי המכינה כמו אורינות ואסטרטגיות לא תרמו לי כלל.</p>
<p>יותר למידה באנגלית והמאמרים האקדמיים</p>
<p>יש המון מה לשפר בתואר עצמו, לא במכינה!</p>

כדאי להוסיף יותר קורסים מהתואר

כלום

כשלמדתי במכינה לא הכינו אותי לקראת כמות המאמרים שאני הולכת לקרוא לבד. להבין אותם לבד ולסכם אותם לבד וכל זה יכלל במבחן. אני ממליצה להבא במכינה כן להוסיף לסטודנטים כמה מאמרים לקריאה עצמאית בבית כדי שלא יהיה להם את ההלם כמו שאני הייתי כשנכנסתי לתואר הראשון.

לא יודעת מה, כי לי אישית המכינה סייעה בכניסה רכה לתוך התואר שאני חושבת שבלי המכינה.. ההרגשה שלי לא הייתה ככה, מרגישה שהמכינה נתנה לי איזשהו בסיס לכל התואר הנוכחי, ואני כבר בשנה האחרונה (:

לא לשקר לסטודנטים ולומר להם שזה חלק מ4 שנות לימוד שלהם! בושה לגורדון!!!!!! התנהלות מבזה ממכללה עם שם של חינוך! פשוט חוצפה! אני צריכה לעבור 5 שנים במקום 4!!!!

לדעתי למכינה מתאים סמסטר אחד בלבד, ולא ככ הרבה שעות מיותרות יש המון קורסים שלא תורמים כלל כמו ספרות, אזרחות, אתיקה, פסיכולוגיה, סוציולוגיה, חג ומועד, ועוד...ניתן היה לעשות אותם מקוונים עם מבחן סוף

להוסיף יותר קורסים מהתואר

להוסיף עוד קורסים אשר יחשבו כנקודות זכות בתואר

להוריד קורסים שמבזבזים את הזמן ולהכניס יותר קורסים בעלי נקודות זיכוי כדי להקל על השנים הבאות

להחשיב את כל הקורסים בתואר ולא רק 7 נק'

להיבחן מלכתחילה באמרים ומהסיסמטר הראשון להשתבץ לקבוצה המתאימה על מנת לא לבזבז סתם חצי סמסטר.

להכניס יותר קורסים מהתואר ולהעלות את הרמה

להכניס עוד קורסים שמשמעותיים ונחשבים בתואר תוך כדי המכינה כי אחרי המכינה להשלים את כול הקורסים של התואר ב3 שנים זה מאוד קשה וזה מצחיק שזה מקביל לחוג מצטיינים למרות שקבלתם אותנו רק למכינה בכדי שאין לאנו את האפשרות להצליח בתואר אז מצחיק שדוחפים לנו הרבי קורסים במכינה שבסוף אין להם משמעות בתואר

להכניס קורסים שיתרמו לפרקטיקה של החינוך , ולא קורסים שישאירו אותנו סתם שעות נוספות במכללה

להסביר לסטודנט בבהירות מה המכינה תורמת בדרך להשגת התואר ,כיום ברור לי שיש הרבה קורסים מיותרים במכינה והדרך לתואר ארוכה יותר...

להעלות את הרמה

להעלות את הרמה הלימודית, להוריד מספר הקורסים מהמערכת שאינם נחוצים ומיותרים לגמרי , ובאופן כללי ולמרות שבכלל זה לא רלוונטי לי - לשפר דחוף את היחס של חלק מהצוות המקצועי של המכינה .

להעלות את רף הקבלה למכללה בתום לימודי המכינה. כמו כן, כשאני סיימתי את המכינה הופתעתי לגלות כי בנות שסיימו את המכינה עם ממוצע נמוך משל הקבלה לתואר, אכן החלו לימודים אקדמיים. מכאן, שאני הייתי מצפה שבמידה וסטודנטית לא מצליחה במכינה האקדמית ולא מגיעה לממוצע הנדרש - אין סיבה שהיא תתקבל ללימודים האקדמיים, אחרת מהי המהות של המכינה? אני לחלוטין תומכת ברעיון של מכינה, אף על פי שהייתי זקוקה לה רק כי היו חסרות לי שתי נקודות לתואר, אך עדיין צריך לבצע סינון מסוים מבחינת הסטודנטיות שמתקבלות, בעיקר אלה שמתקבלות אף על פי שלא סיימו את המכינה בהצלחה.

להפריד בין דוברי שפה ערבית ודברי שפה עברית בקורס ההבנה והבעה.

להתחיל בקורסי האנגלית במכינה.

<p>לחלק את הכיתות על פי מקצועות הלימוד שהסטודנטים רוצים ללמוד אחרי המכינה ולהוריד מהם עומס בשנה הראשונה</p>
<p>לימודי האנגלית היו בהחלט מיותרים חבל שלא נתנו לנו להתחיל קודם את הרמות.</p>
<p>ללמד אנגלית לתואר עצמו ולא בסיס</p>
<p>למידת מתמטיקה במידת הצורך של הסטודנט והמקצוע אליו הוא נרשם, במקום היתי מוסיפה לשון/הרחבה של כתיבה אקדמית</p>
<p>לפי דעתי היה מאוד עוזר מחוון יותר מפורט וכולל גם את הקורסים בתואר ראשון ואת השתלבותם של הקורסים במכינה</p>
<p>לפי דעתי זו שנה מיותרת שלא תרמה לשום דבר ולא הורידה לי שום דבר אני עושה בסופו של דבר את אותם תכנים כמו הסטודנטים שהתקבלו ללא מכינה . והם עושים 3 שנים כשאני עושה 4 שנים ללא סטאז</p>
<p>לשנות לגמרי את תוכנית הלימודים באנגלית</p>
<p>מבחן התאמה כפי שהיה נהוג בעבר- מעין בחינת אישיות, ישנו הרושם כי ברגע שנכנסים לגורדון - מכינה, לא משנה הציונים ויאללה נכנסים.</p>
<p>מכינה מעולה, מועילה, ומרצים שרואים את הסטודנט</p>
<p>חבל על כל דקה שפספסתי בחיים שלי והייתי במכללה ____ שלכם שהאנטרס היחיד שלכם הוא הכסף</p>

מרצים טובים הבאים מהתואר. חלוקה לרמות האנגלית כבג מתחילת השנה
מקצועות הנדרשים בתואר כגון השואה. קורס שמלמד לכתוב עבודות אקדמיות

שהמכינה תהיה קצרה מאוד כי אפשר לסיים מכינה ותואר ב 4 שנים צריכים לפתוח
עוד שנה

שהיו מקצועות שבאמת רלוונטיים להמשך התואר ושבאמת יוריד משמעותית
קורסים בהמשך. בשנה הראשונה לתואר זה כביכול הרגיש שיש פחות קורסים אבל
אחר כך קיבלנו עומס נוראי בשנה השנייה מעבר לקורסים בשעות מעייפות, גם הרבה
מטלות. אז לפחות שזה יהיה באמת מורגש למתן הקלה במשך. נ.ב היו בחנים
מסויימים שהתבקשו לעשות למרות שעשינו במכינה לדוגמא "שם המספר"

שיעורי האנגלית במכינה - יש לשפר את איכות המרצים לאנגלית, יש לפתוח כיתת
לקויה למידה מסמסטר א' כמו כן יש לצוות מרצים בעלי סבלנות לכיתת לקוייה
למידה. שיעורי אנגלית יש למקם בשעות הבוקר ולא בשעות סוף היום. יש להחמיר
את רמת הקבלה על מנת לסנן אנשים שאינם ראויים להיות אנשי חינוך, נראה כי
המכינה עושה "הנחות" על מנת לקבל כול מועמד לדוגמא: סטודנטים רבים דיווח
שקיבלו 390 במימ"ד למרות שסוף הקבלה בכול המכינות האקדמיות הוא 400 כמו כן
נקבע רף קבלה של ממוצע 92 אולם המכינה מקבלת סטודנטים שקיבלו פחות
ממוצע זה. יש לשקול לערוך מבחן או ראיון כניסה. שיעורים שמיותרים במכינה :
אסטרטגיות למידה. נקודות ציון לטובה על המכינה: 1. רוב המרצים איכותיים
ואכפתיים, נמצאים לעזרת הסטודנט. 2. מנהלת המכינה ד"ר אביטל הכט- משמשת
אוזן קשבת לסטודנטים ונותנת מקום לכול אחד. 3. קורסים רבים נחשבים כנקודות
זכות לתואר. כמו כן על בוגרי מכינה יש פחות עומס לימודי בשנתם הראשונה
באקדמיה לעומת סטודנטים שאינם בוגרי מכינה.

שיפטיקו להגיד שהמכונה נחשבת לשנה ראשונה בלימודים האקדמיים, בנות
שהתחילו שנה אחריו סיימו בדיוק כמו בנות המכינה שהתחילו שנה קודם!

תודה לאביטל על היחס המדהים והבית החם. לדעתי המכינה הוא חלק בילתי נפרד
מהתואר לא מבינה איך אפשר להתחיל שנה א ללא המכינה !